

Sygn. akt I ACa 1468/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 stycznia 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Jan Kremer
Sędziowie:	SSA Zbigniew Ducki (spr.) SSO del. Krzysztof Hejoso
Protokolant:	st. prot. sądowy Marta Matys

po rozpoznaniu w dniu 28 stycznia 2014 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Sp. z o.o. w Ż.

przeciwko (...) S.A. w K.

o zapłatę

na skutek apelacji obu stron

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Gospodarczego w Krakowie

z dnia 20 sierpnia 2013 r. sygn. akt IX GC 605/12

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że nadaje mu brzmienie:

1. zasądza od strony pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 204.891,34 zł (dwieście cztery tysiące osiemset dziewięćdziesiąt jeden złotych 34/100) z ustawowymi odsetkami od kwot: 24.400 zł od 22 lutego 2007 r.; 24.400 zł od 22 marca 2007 r.; 24.400 zł od 21 kwietnia 2007 r.; 24.400 zł od 22 maja 2007 r.; 41.480 zł od 22 czerwca 2007 r., 41.480 zł od 22 lipca 2007 r.; 20.442,21 zł od 22 sierpnia 2007 r., 310,37 zł od 31 stycznia 2007 r.; 880,04 zł od 03 marca 2007 r.; 531,31 zł od 31 marca 2007 r.; 958,68 zł od 03 maja 2007 r.; 122 zł od 31 marca 2007 r.; 713,70 zł od 01 lipca 2007 r.; 24,40 zł od 31 lipca 2007 r.; 305 zł od 31 sierpnia 2007 r.; 55,66 zł od 31 sierpnia 2007 r.;

2. w pozostałym zakresie powództwo oddala;

3. zasądza od strony pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 10.873,73 zł (dziesięć tysięcy osiemset siedemdziesiąt trzy złote 73/100) znosząc w pozostałej części między stronami koszty postępowania;

4. nakazuje pobrać od strony powodowej przysądzonego jej roszczenia oraz od strony pozwanej na rzecz Skarbu Państwa – Sąd Okręgowy w Krakowie kwoty po 10.118 zł (dziesięć tysięcy sto osiemnaście złotych) tytułem brakującej opłaty od apelacji strony powodowej od której była zwolniona;

II. w pozostałej części apelacje stron oddala;

III. znosi wzajemnie między stronami koszty postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt I ACa 1468/13

UZASADNIENIE

(...) sp. z o.o w Ż. wniosła o zasądzenie od (...) S.A. w K. kwotę 404.699,99 zł z odsetkami ustawowymi od kwot wymienionych w pozwie, wraz z kosztami procesu, z uwzględnieniem kosztów postępowania pojednawczego w wysokości 7.275 zł

Żądanie pozwu wywiedziono z pretensji zapłaty wynagrodzenia za: przeprowadzenie procesu dojrzewania bananów w wysokości 305.000 zł; rozwiezienie bananów w kwocie 248.036,98 zł; świadczenie usług logistycznych o wartości w kwocie 5.759,60 zł (w sumie 558.787,58), wszystko pomniejszone o kwotę 104.015,79 zł wynikającą z należnego, zdaniem powoda stronie pozwanej, odszkodowania za zepsute banany w wyniku awarii chłodni strony powodowej w dniu 18 lutego 2007 r. oraz kwotę 50.071,80 zł z tytułu innych roszczeń strony pozwanej niezwiązanych z przedmiotem niniejszego postępowania.

Strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów postępowania, podnosząc nie tylko brak wykazania przez stronę powodową ilości przewozów bananów i wynagrodzenia za tę czynność, ale także składając w tym przedmiocie zarzut przedawnienia. Nadto zdaniem strony pozwanej to strona powodowa winna jej zapłacić odszkodowanie za zepsute banany w kwocie 230.456,20 zł, zwrócić kwoty 139.697,44 zł. i 41.286,82 zł, gdyż odpowiednio banany tej wartości nie trafiły do odbiorcy bądź po zakończeniu współpracy kontrahent nie rozliczył się z bananów (w sumie 411.440,46 zł). W tym też zakresie strona pozwana przedstawiła zarzut potrącenia, względem przedstawionej do zapłaty należności 404.699,99 zł. Strona pozwana podniosła także, że strona powodowa nie wykazała zasadności, ponad kwotę 1.841,47 zł z wynagrodzenia za usługi logistyczne.

W piśmie z dnia 23 listopada 2009 r., a następnie na rozprawie w dniu 24 listopada 2009 r. (k.2257) strona pozwana uznała za okoliczność bezsporną świadczenie przez stronę powodową na jej rzecz usług dojrzewalniczych w trzech komorach w okresie od stycznia do września 2007 r. według stawki 24.400 zł miesięcznie, w łącznej kwocie 219.600 zł.

Na skutek apelacji strony powodowej od wyrok Sądu Okręgowego z 9 lutego 2012 r., w którym doszło do oddalenia powództwa przy zasądzeniu kosztów postępowania, wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 13 lipca 2012 r., orzeczenie Sądu I instancji zostało uchylone do ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach postępowania apelacyjnego.

Powyższe z przyczyny nierozpoznania przez Sąd I instancji istoty sprawy. Otóż Sąd Okręgowy wobec błędnego przyjęcia braku sporu odnośnie szeregu okoliczności, nieprawidłowo poczynił ustalenia faktyczne sprawy, nie dokonał wszechstronnej oceny istotnych dla rozstrzygnięcia okoliczności, w ogóle nie wyjaśnił przyjętej tezy dokonania przez stronę pozwaną skutecznego potrącenia swej względem strony powodowej wierzytelności, wadliwie zastosował przepisy dotyczące ciężaru dowodu. Wszystko na tle nieprawidłowo sporządzonego uzasadnienia, przez to nie poddającego się kontroli.

W tym kontekście Sąd Odwoławczy polecił Sądowi I instancji w toku dalszego postępowania ocenić od nowa zasadność zgłoszonego w sprawie powództwa i zarzutów do niego przedstawionych, a na tym tle dokonania prawidłowego ustalenia stanu faktycznego analizowanej sprawy, wszystko w ramach stanowisk stron i w oparciu o zgromadzony w

sprawie materiał dowodowy. Zadaniem Sądu Okręgowego było przedstawienie istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy faktów, ze wskazaniem dowodów, na podstawie których dokonano ustalenia stanu faktycznego sprawy, z odpowiednią ich krytyką w przedmiocie wiarygodności. Polecono Sądowi Okręgowemu sprawdzenie przydatność powołania wnioskowanego dowodu z opinii biegłego informatyka, jak też ocenę dowodu z opinii biegłej z zakresu rachunkowości i finansów przy uwzględnieniu, iż biegli w odróżnieniu od świadków nie komunikują sądowi swojej wiedzy i spostrzeżeń o faktach istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, lecz wykorzystując posiadane wiadomości specjalne, przedstawiają opinię której celem jest ułatwienie Sądowi oceny tych faktów. Zobligowano także, ażeby Sąd Okręgowy ponownie przeanalizował zasadność zgłoszonego przez stronę pozwaną zarzutu potrącenia, w kontekście przedłożonych przez stronę pozwaną dowodów, mając na uwadze okoliczność, że z uwagi na ogólną regułę rozkładu ciężaru dowodu, to na stronie pozwanej ciąży obowiązek wykazania okoliczności przemawiających za zasadnością zgłoszonego zarzutu. Jednocześnie Sąd I Instancji winien mieć na względzie treść art. 479¹⁴ § 4 k.p.c. wymagającego przedstawienia, w postępowaniu gospodarczym, do potrącenia wyłącznie wierzytelności udowodnionych dokumentami. W końcu zadaniem Sądu Okręgowego było, w razie potrzeby będącej efektem przeprowadzonego postępowania w sprawie, ocena zasadności powództwa z uwzględnieniem, znaczenie treści art. 740 k.c. w zw. z art. 750 k.c. z uwzględnieniem faktu, że sprawozdanie, o którym mowa w cytowanym przepisie, którego zdaniem jest zestawienie dokonanych w toku wykonywania zlecenia czynności, ich wyników, a także poniesionych wydatków (w tym nakładów) oraz osiągniętych korzyści może zostać udokumentowane różnymi dowodami z dokonanych czynności w tym rachunkami, fakturami a także dokumentami księgowo-rachunkowymi tzw. „wz” i „pz”, które stanowią dokument prywatny w rozumieniu art. 245 k.p.c.

Wyrokiem z 2 sierpnia 2013 r. wydanym do sygn. akt IX GC 605/12 Sąd Okręgowy: **w pkt. 1** zasądził od strony pozwanej na rzecz strony powodowej: 5.598,09 zł z ustawowymi odsetkami od 22 sierpnia 2007 t.; 10.323,64 zł z ustawowymi odsetkami od 31 sierpnia 2007 r.; 1.705,56 zł z ustawowymi odsetkami od 8 września 2007 r.; 7.496,90 zł z ustawowymi odsetkami od 14 września 2007 r.; 3.658,78 zł z ustawowymi odsetkami od 20 września 2007 r.; 41.480 zł z ustawowymi odsetkami od 22 września 2007 r.; 7.332,20 zł z ustawowymi odsetkami od 27 września 2007 r.; 10.139,42 zł z ustawowymi odsetkami od 2 października 2007 r.; 11.709,56 zł z ustawowymi odsetkami od 11 października 2007 r.; 41.480 zł z ustawowymi odsetkami od 20 października 2007 r.; 18.137,74 zł z ustawowymi odsetkami od 31 października 2007 r., wraz z kosztami postępowania 1.482 zł; **w pkt. 2** oddalił żądanie zapłaty 244.941,48 zł; **w pkt. 3** nakazał ściągnięcie na rzecz Skarbu Państwa z roszczenia na rzecz strony powodowej w pkt. 1 koszty sądowe 12.242 zł; **w pkt. 4** zmienił postanowienie z 17 lutego 2012 r., sygn. akt i nakazał ściągnięcie od strony pozwanej na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe 9.230,54 zł.

W ustaleniach stanu faktycznego sprawy Sąd I instancji wskazał, że strony łączyła umowa z 7 czerwca 2006 r., na podstawie której w okresie od czerwca 2006 r. do listopada 2007 r. strona powodowa wykonywała na rzecz strony pozwanej usługi magazynowania i dojrzwania bananów. Strona powodowa w okresie od stycznia do kwietnia 2007 r. swe zobowiązanie wykonywała za pomocą 3-ch komór do dojrzwania bananów za wynagrodzeniem 97.600 zł natomiast od maja do października 2007 r. z wykorzystywaniem 6-ciu komór, za wynagrodzeniem 207.400 zł, w sumie 305.000 zł.

Na skutek ustnego zamówienia strony pozwanej, strona powodowa po zakończeniu procesu dojrzwania, rozwoziła banany do odbiorców (...) S.A. Suma wynagrodzenia ze te usługi wyniosła 247.878. 38 zł.

Ponadto strona powodowa świadczyła na rzecz strony pozwanej usługi logistyczne, których wartość wyniosła 1.841,47 zł.

W dniu 18 lutego 2008 r. doszło do awarii systemu chłodzenia w magazynach strony powodowej, skutkiem czego uległy zniszczeniu banany o wartości 230.456,20 zł.

Strona powodowa w sprawie prowadzonej do sygn. akt IV GCo zawezwała 28 października 2008 r. stronę pozwaną w przedmiocie wynagrodzenia za rozwożenie bananów do ugodowego zakończenia sporu, jednakże do zawarcia ugody nie doszło.

W toku współpracy strona pozwana obciążyła stronę powodową 11-stoma notami obciążeniowymi za nienależyte wykonanie umowy (przede wszystkim za zaginione banany) na kwotę 139.697,44 zł, zaś strona powodowa uznała zasadność pierwszych 7-miu not (do noty(...)) włącznie na sumę 50.071,80 zł, zaprzeczając zasadności kolejnych not.

Ósmą notę nr (...) na kwotę 16.479,12 zł strona pozwana wystawiła na wartość bananów przywiezionych przez stronę powodową odbiorcy strony pozwanej z nienależytym stanie (zepsutych). Jednakże w tym wypadku na skutek opóźnienia w złożeniu reklamacji strona pozwana uniemożliwiła stronie powodowej sprawdzenie stanu bananów.

Kolejne 3 noty nr. (...), (...)i(...) strona pozwana wystawiła na wartość bananów niedowiezionych przez stronę powodową odbiorcom strony pozwanej. Strona powodowa rzeczywiście nie wykonała w pełni zamówienia strony pozwanej. Także strona powodowa nie rozliczyła się z ujętych w notach bananów o wartości 41.286,82 zł.

Po zakończeniu współpracy strona powodowa nie rozliczyła się z bananów o wartości 73.146,52 zł.

Następnie Sąd I instancji wskazał na podstawy ustalenia stanu faktycznego sprawy stwierdzając w tym zakresie co następuje:

Jako niesporną okolicznością sprawy wskazał fakt, że wynagrodzenie strony powodowej za usługę dojrzwania bananów była kwota 305.000 zł.

Następnie zostało zauważone, że strona pozwana nie zaprzeczyła zlecenia rozwiezienia stronie powodowej bananów, gdyż zarzuciła kontrahentowi jedynie nieudowodnienie ilości kursów i wynagrodzenia. Na tym tle Sąd Okręgowy zauważył, że w razie sporu co wysokości wynagrodzenia każda ze stron zobowiązana jest do przedstawienia własnej wersji wykonanych kursów i wynagrodzenia (art. 210 § 2 k.p.c.). I tak strona powodowa do pozwu dołączyła faktury za usługi transportowe na kwotę 248.036,98 zł, z dołączeniem do każdej z nich tabelę, wszystkie zbiorczo zebrane w piśmie z 11 sierpnia 2009 r. W owych tabelach strona powodowa ujmowała kursy będące podstawą faktur, wskazywała ilości przewiezionych palet oraz ustne uzgodnienie wynagrodzenia za paletę.

Z kolei strona pozwana, wbrew swemu obowiązkowi wynikającemu z art. 3 i art. 210 § 2 k.p.c. nie wskazała, wykonanie których kursów kwestionuje oraz zarzuciła, że strona powodowa nie wykazała umówionych stawek, jednocześnie nie wskazując które ze wskazanych stawek za paletę kwestionuje. Strona pozwana tytułem przykładu nierzetelności zestawienia strony powodowej podniosła, że ta wystawiając fakturę nr (...) doliczyła do wynagrodzenia sumę 130 zł za przewóz ziół, co do których nigdy nie zlecała przewozu.

W konsekwencji Sąd Okręgowy od wskazanej wyżej kwoty 248.036,98 zł na którą strona powodowa wystawiła fakturę za rozwożeni bananów odjęła wspomniana kwotę 130 zł wraz z podatkiem VAT, w sumie 158,60 zł i w efekcie ustalił należne stronie powodowej wynagrodzenie za usługi transportowe na kwotę 247.878,38 zł. Zdaniem Sądu kilka błędów wskazanych przez stronę pozwaną, nie zwalniało ją od ustosunkowania się do ujętych w tabelach ilości przewiezionych palet bananów. Otóż postawa strony pozwanej uniemożliwiła zidentyfikowanie spornych kursów i stawek wynagrodzeń. W razie zidentyfikowania kursów, co do wykonania których istnieje spór, byłoby możliwe podjęcie decyzji, jakimi środkami dowodowymi można rozstrzygnąć w tym przedmiocie kontrowersji stron. W tej sytuacji wobec braku ustosunkowania się przez stronę pozwaną, wbrew obowiązkowi wynikającemu z art. 210 § 2 k.p.c., co do spisu przewiezionych palet i stawek za to, Sąd Okręgowy uznał spis strony pozwanej za niezaprzeczony i zgodnie z nim ustalił wynagrodzenie za przewozy.

Następnie Sąd Okręgowy zauważył, że strona powodowa w ogóle nie wyjaśniła na czym polegały wskazywane przez nią usługi logistyczne oraz w jaki sposób zostało za nie ustalone wynagrodzenie na kwotę 5.759,60 zł. W konsekwencji ustalono wartość tej części pretensji na uznana przez stronę pozwaną kwotę w wysokości 1.841,47 zł.

W przedmiocie kwestii dotyczącej strat wynikłych wskutek awarii systemu chłodzenia w magazynach strony powodowej, skutkiem czego uległy zniszczeniu banany o wartości 230.456,20 zł, Sąd Okręgowy skonstatował, że miało to miejsce w odniesieniu do 4.256 kartonów bananów. Strona powodowa uznała, że koszt zakupu i transportu tych

bananów do jej dojrzewalni poniesiony przez kontrahenta i pomniejszony o sumę za jaką uszkodzone banany zostały sprzedane przez stronę pozwaną wyniosła 236.208 zł. Spór zatem w tej kwestii dotyczył przyczynienia się strony pozwanej do szkody przez umieszczenie w komorach bananów nienależytej jakości, bardziej podatnych na zepsucie się w razie awarii agregatu chłodniczego.

Na powyższym tle Sąd Okręgowy zauważył, że zgodnie z pkt. 3A Standardowej Procedury Dojrzewalniczej strona powodowa winna zbadać towar przed przyjęciem towaru do magazynu, czego jednak nie dochowała, czym uniemożliwiła ustalenie, czy rzeczywiście przed awarią strona pozwana umieściła w komorach dojrzewalniczych banany już przejrzałe i zepsute. W następstwie powyższego Sąd I instancji wykluczył możliwość przyczynienia się strony pozwanej do szkody w tym zakresie.

W kolejności w sprawie obciążania przez stronę pozwaną, kontrahenta jedenastoma notami na łączną sumę 139.697,44 zł, Sąd okręgowy zauważył, że sporną była zasadność czterech ostatnich not.

Ósma notą nr(...)na sumę 16. 479,12 zł strona pozwana obciążyła stronę powodowa tytułem odszkodowania za przywiezienie jej odbiorcy zepsutych bananów. Jednakże strona pozwana nie wezwała kontrahenta na oględziny tychże bananów. I tak strona pozwana najpierw uznała reklamację swego odbiorcy, a dopiero później złożyła reklamacje stronie powodowej, gdy już nie można było stwierdzić stanu bananów oraz, czy rzeczywiście uszkodziła je strona powodowa (w dojrzewalni lub transporcie) czy też było to skutkiem działania odbiorcy. W tym przypadku Sąd Okręgowy nie wykluczył uznania przez stronę pozwaną w imię dobrej współpracy zasadność reklamacji całej partii bananów, choć wadliwa była tylko niewielka część. Faktem jest jednak, że na skutek opóźnienia w złożeniu reklamacji strona pozwana uniemożliwiła stronie powodowej sprawdzenie stanu bananów.

W stosunku do kolejnych trzech not na sumę 73.146,52 zł z tytułu niedotarcia 1.452 kartonów bananów strony pozwanej do jej odbiorców, okoliczności w tym względzie uzasadniła ona dokładnymi kalkulacjami, w których określono koszt zakupu partii bananów i wynikającą z tego ceny jednego kartonu, ilości utraconych kartonów, przypadający na karton koszt dojrzewania (czynsz za komory płacone stronie powodowej, podzielony przez ilość kartonów objętych usługą dojrzewania) oraz koszt transportu do dojrzewalni (przewożenie podzielone przez ilość kartonów). Natomiast strona powodowa wbrew obowiązkowi wynikającemu z art. 210 § 2 k.p.c. nie ustosunkowała się do wspomnianej kalkulacji, stąd też Sąd Okręgowy uznał ją za niezaprzeczoną.

W odniesieniu do opinii biegłej Sąd I instancji zauważył, że po zapoznaniu się z zarzutami strony pozwanej z 20 grudnia 2011 r. i z 20 stycznia 2012 r. potwierdziła ona, że strona powodowa rozliczyła się z 1.452 kartonów. Pismem z 23 kwietnia 2013 r. strona pozwana raz jeszcze szczegółowo wyjaśniła, skąd się wzięły błędy w pierwotnej opinii i dlaczego skorygowana opinia jest prawidłowa. Otóż obliczając wartość nierozliczonych bananów biegła oparła się na wartości wskazanej w dokumentach PZ (przyjęcia na magazyn, co nie obejmowało kosztów zakupu). Tymczasem strona pozwana wartość każdego kartonu uzasadnił fakturami zakupu i za transport, a strona pozwana nie zaprzeczyła tym faktom. Doprowadziło to Sąd Okręgowy do wniosku, że na skutek nierozliczenia się przez stronę powodową z bananów strona pozwana poniosła szkodę wysokości przez nią wskazanej tj. równej kosztom zakupu, dojrzewania i transportu poniesionych rzeczywiście przez stronę pozwaną przypadających na jeden karton pomnożonych przez ilość rozwożonych kartonów.

Następnie Sąd Okręgowy zauważył, że po rozwiązaniu umowy strona pozwana obliczyła ilość bananów wydanych stronie pozwanej do dojrzewania, po czym od tej ilości, odjęła ilość, co do której zamówiła u strony powodowej rozwiezenie do odbiorców oraz zniszczonych na skutek awarii. Powstała w ten sposób różnica 1.026 kartonów. Identycznie było w przypadku bananów, które nie dotarły do odbiorców. Strona pozwana przedłożyła w tym względzie szczegółowe kalkulacje wykazujące koszt zakupu, dojrzewania i transportu. Także opinia biegłej tego dotycząca potwierdziła tę ilość.

Sąd Okręgowy zauważył, że błędy w ustaleniu ilości bananów zniszczonych na skutek awarii, niedostarczonych odbiorcom i nierozliczonych na koniec współpracy nie są istotne. Niesporna jest ilość bananów wydanych przez stronę pozwana stronie powodowej w celu dojrzewania, to też tę ostatnią obciążał dowód wydania bananów z powrotem, w

tym także odbiorcom. Ewentualny błąd w zakresie jednej pozycji (np. zawyżenie ilości bananów objętych 11 notami (przywiezienie odbiorcom zepsutych bananów, brak dostarczenia odbiorcom bananów), oznacza taki sam błąd, lecz na korzyść drugiej strony w zakresie innych pozycji (zaniżenie ilości bananów nierozliczonych na zakończenie współpracy).

W rozważaniach prawnych Sąd Okręgowy doszedł do wniosku, że stronie powodowej przysługuje na podstawie art. 750 w zw. z art. 735 k.c. wynagrodzenie za usługę dojrzwania bananów w wysokości 305.000 zł, za ich rozwiezenie w kwocie 247.878,38 zł i za usługi logistyczne 1.841,47, sumie 554.719,85 zł. Natomiast strona pozwana może zasadnie dochodzić w oparciu o przepis art. 471 k.c. zwrot kosztów poniesionych na zakup, dojrzwanie i transport utraconych na skutek awarii w wysokości 230.456,20 zł oraz niedostarczonych jej odbiorcom i niezwróconych stronie powodowej, lecz przyjętych do dojrzwania w wysokości 164.505,14 zł (suma z 11 not obciążeniowych wynosząca 139.697,44, pomniejszona o niezasadną notę (...)na kwotę 16.479,12), oraz suma z noty wystawionej na zakończenie współpracy 41.286,82 zł - razem 394.961,34 zł.

W ocenie Sądu I instancji stronie powodowej przysługuje różnica w wysokości 159.758,51 zł. Natomiast na podstawie art. 503 w zw. z art. 451 § 3 k.c. wierzytelności strony pozwanej zostały zaliczone na poczet najdalej wymagalnych wierzytelności strony powodowej, stąd też zasądzono odsetki od sumy 159.758,51 od dni, gdy stały się wymagalne najpóźniejsze wierzytelności objęte żądaniem pozwu.

Sąd Okręgowy stwierdził także, że brak było podstaw do uwzględnienia zarzutu przedawnienia wynagrodzeń za rozwiezenie bananów, ponieważ strona powodowa nie jest przewoźnikiem w rozumieniu art. 774 k.c., bowiem usługi przewozu świadczyła niejako dodatkowo do usługi dojrzwania bananów. Dlatego roszczenie strony powodowej, w oparciu o art. 751 k.c. miało dwuletni termin przedawnienia, przerwany próba ugodową z 28 października 2008 r.

O kosztach postępowania Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 100 k.p.c., przy uwzględnieniu faktu wygrania przez stronę pozwaną sprawy w 60 %, a przez stronę powodową w 40 %, rozliczając o tę zasadę koszty opinii opracowanych w sprawie, koszty poniesione przez strony opłat od pozwu, wynagrodzeń dla pełnomocników, z uwzględnieniem długotrwałości postępowania (czterokrotna stawka minimalna).

W dalej idącej apelacji od powyższego orzeczenia **strona pozwana** domagając się: zmiany jego pkt. 1 poprzez oddalenie powództwa; zmianę jego pkt. 3 poprzez obciążenie strony powodowej wskazanymi tam kosztami sądowymi; zmiany jego pkt. 4 przez obciążenie strony powodowej wskazanymi tam kosztami sądowymi; zasądzenia od strony powodowej na swoją rzecz zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego przed sądem drugiej instancji wg. norm przepisanych – zaskarżonemu wyrokowi zarzuciła:

1. Naruszenie przepisów prawa procesowego:

1.1. art. 321 § 1 k.p.c. poprzez orzeczenie o roszczeniach niezgłoszonych przez stronę powodową w postępowaniu, a wynikających z okoliczności faktycznych, ustalonych przez Sąd w trakcie postępowania,

1.2. art. 230 k.p.c. poprzez błędne zastosowanie polegające na uznaniu za przyznane fakty zaprzeczone przez stronę pozwaną,

1.3. art. 210 k.p.c. poprzez nałożenie przez Sąd na stronę pozwaną obowiązku, wskazania które kursy wykonane przez stronę powodową kwestionuje w sytuacji, w której strona powodowa nie wykazała, jakoby kursy te w ogóle wykonała,

1.4. art. 233 § 1 k.p.c. przez przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów, polegające na przyjęciu: jakoby: 1. dowody zaoferowane przez stronę powodową były wystarczające do przyjęcia okoliczności uzasadniających roszczenie; 2. stronie powodowej nie przysługiwał status przewoźnika; 3. usługi transportowe, za które strona powodowa domaga się zapłaty były wykonane w całości; 4. reklamacja dotycząca dostarczenia przez stronę powodową odbiorcom niepełnowartościowych bananów (nota (...)) została złożona przez stronę pozwaną z opóźnieniem; 5. opóźnienie w zgłoszeniu reklamacji stanowi okoliczność zwalniająca stronę powodową z odpowiedzialności za szkodę

wyrządzoną wskutek nienależytego wykonania zobowiązania; 6. istnieje spis przewiezionych (czyli niedostarczonych) palet; 7. istnieje obowiązek strony pozwanej wezwania strony powodowej do dokonania oględzin zniszczonych bananów,

1.5. art. 227 w zw. z art. 232 w zw. z art. 233 § 1 k.p.c. poprzez sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego polegającego na przyjęciu, że: 1. strona powodowa świadczyła usługi transportowe nie jako przewoźnik, a jako świadczenie dodatkowe do usług dojrzewania; 2. strona pozwana zarzucała jedynie nieudowodnienie przez stronę powodową ilości kursów i wynagrodzenia, podczas gdy zarzucała przede wszystkim fakt niewykonania usługi co do zasady; 3. reklamacja dotycząca dostarczenia przez stronę powodową odbiorcom strony pozwanej niepełnowartościowych bananów (nota (...)) została złożona stronie powodowej z opóźnieniem; 4. strona pozwana nie odpowiada a szkodę wyrządzoną nienależytym wykonaniem zobowiązania w przypadku złożenia reklamacji z opóźnieniem; 5. usługi transportowe, za które strona powodowa domagała się zapłaty zostały wykonane w całości, pomimo braku przedłożenia przez stronę powodową potwierdzenia finalnego przez odbiorcę dokumentu WZ, potwierdzającego wykonanie usługi; 6. istnieje spis przewiezionych (czyli dostarczonych palet),

2. Naruszenie przepisów prawa materialnego, a to:

2.1. art. 6 k.c. poprzez przerwienie ciężaru dowodowego na stronę pozwaną i w konsekwencji błędne uznanie, że to strona pozwana winna wykazać fakt wykonania usługi transportu przez stronę powodową,

2.2. art. 774 k.c. poprzez niewłaściwe zastosowanie i w konsekwencji uznanie, że stronie powodowej nie przysługuje status przewoźnika, a tym samym usługi transportowe były świadczone dodatkowo do usługi dojrzewania bananów,

2.3. art. 774 poprzez jego niezastosowanie do umowy zawartej pomiędzy przewoźnikiem, a wysyłającym,

2.4. art. 750 w zw. z art. 753 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na zastosowaniu dyspozycji tego przepisu do umowy przewozu, stanowiącej odrębny typ umowy w stosunku do umowy o świadczenie usług,

2.5. art. 751 w zw. z art. 750 k.c. poprzez przyjęcie dwuletniego okresu przedawnienia roszczeń wynikających z umowy przewozu,

2.6. art. 792 k.c. poprzez niezastosowanie do roszczeń wynikających z umowy przewozu, stanowiącej podstawę świadczenia przez stronę powodową na rzecz strony pozwanej usługi transportu,

2.7. art. 123 §1 pkt. 1 k.p.c. poprzez błędne uznanie, że zawezwanie do próby ugodowej przerwało bieg przedawnienia roszczenia o zapłatę za usługę transportu,

2.8. art. 471 k.c. poprzez jego niezastosowanie i w konsekwencji pomniejszenie wartości wierzytelności strony pozwanej przedstawionej do potrącenia o wartość 16.479,12 zł (nota (...)).

Z kolei **strona powodowa** w apelacji do orzeczenia Sądu Okręgowego zaskarżonemu w zakresie pkt. 2 i 3 wyrokowi zarzuciła:

1. **naruszenie przepisów postępowania**, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy, a to:

1. art. 386 § 6 k.p.c. poprzez niezastosowanie się przez Sąd Okręgowy przy wydawaniu wyroku do oceny prawnej i wskazań, co do dalszego postępowania, wyrażonych w uzasadnieniu wyroku Sądu Apelacyjnego z 13 lipca 2012 r.,

2-7 naruszenie przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy tj.

- art. 328 § 2 k.p.c., poprzez sporządzenie uzasadnienia wyroku w sposób nie spełniający wymogom w/w przepisu, tzn. niewskazania dowodów na jakich Sąd Okręgowy oparł się dokonując istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy ustaleń

faktycznych i nie wskazania przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, co uniemożliwia weryfikację prawidłowości dokonanych ustaleń i oceny materiału dowodowego,

- art. 233 § 1 k.p.c., poprzez wnioskowanie sprzeczne z zasadami logiki i doświadczenia życiowego i błędne przyjęcie, iż:

-strona powodowa rzeczywiście nie wykonała w pełni zamówień strony pozwanej i nie rozliczyła się z bananów o wartości 73.146,52 zł, pomimo, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie pozwala na przyjęcie takiego wniosku, co skutkowało oddaleniem powództwa w tym zakresie;

-po zakończeniu współpracy strona powodowa rzeczywiście nie rozliczyła się z bananów o wartości 41.286,82 zł, pomimo, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie pozwala na przyjęcie takiego wniosku, co skutkowało oddaleniem powództwa w tym zakresie;

-strona pozwana dokładnymi kalkulacjami wysokość szkody udowodniła odpowiedzialność kontraktowa strony powodowej, pomimo że strona pozwana nie wskazała pozostałych przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej;

-strona pozwana uznała roszczenie strony powodowej o zapłatę wynagrodzenia za świadczenie usług logistycznych jedynie w zakresie 1.841,47 zł pomimo, że z wyraźnego oświadczenia strony pozwanej wynika uznanie roszczenia w tym zakresie sięgało kwoty 3.909,13 zł, co skutkowało oddaleniem powództwa w zakresie przewyższającym kwotę 1.841,47 zł,

- art. 233 § 1 k.p.c., poprzez oparcie istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy ustaleń faktycznych na fragmencie opinii biegłej, tzn. na wyjaśnieniu pisemnym z 20 grudnia 2011 r. oraz wyjaśnieniu ustnym z 26 stycznia 2012 r., a całkowitym pominięciu głównej opinii biegłej oraz opinii uzupełniającej, a także poprzez całkowite pominięcie wynikających ze wszystkich ustaleń opinii, że część bananów, których utratę stronie powodowej zarzuca strona pozwana, została rozliczona, wskutek czego wysokość szkody powstałej po stronie pozwanej została ustalona w wyżej wysokości, niż wynika to z opinii biegłej,

- art. 479¹⁴ § 4 k.p.c., poprzez uznanie za skuteczne dokonanie przez stronę pozwaną w toku procesu potrącenia kwoty 114.433,34 zł, pomimo nie przedstawienia przez stronę pozwaną dokumentu potwierdzającego niewykonanie przez stronę powodową zobowiązania,

9. naruszenie przepisów prawa materialnego tj.: art. 471 w zw. z art. 6 k.c. poprzez błędną wykładnię, a także **naruszenie przepisów postępowania**, które mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy, tj. art. 227 w zw. z art. 232 zd. 1 k.p.c. poprzez błędne przyjęcie, że na stronie powodowej ciążył obowiązek udowodnienia wydania bananów z powrotem stronie pozwanej lub jego odbiorcom, podczas gdy z treści powołanych przepisów wynika, że to strona pozwana, jako wywodząca skutki prawne z faktu niedowiedzenia ich przez stronę powodową oficjalnym odbiorcom finalnym, obowiązana była wykazać, że banany nie zostały dostarczone odbiorcom strony pozwanej, co w konsekwencji doprowadziło do oddalenia przez Sąd zapłaty kwoty 114,433,34 zł.

Mając powyższe na uwadze strona powodowa wniosła o zmianę zaskarżonej części wyroku tj. pkt. 2 oraz w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach postępowania poprzez: zasądzenie od strony pozwanej na rzecz strony powodowej kwoty 116.501 zł ze stosownymi odsetkami oraz zasądzenie od strony pozwanej na rzecz strony powodowej kosztów postępowania według norm przepisanych, tudzież kosztów zastępstwa procesowego za instancje odwoławczą, w końcu o nakazanie ściągnięcia na rzecz Skarbu Państwa z roszczenia zasądzzonego na rzecz strony powodowej kosztów sądowych według norm przepisanych,

ewentualnie o:

uchylenie wyroku Sadu Okręgowego z 20 sierpnia 2013 r. w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, przy uwzględnieniu kosztów postępowania odwoławczego.

Obie strony złożyły odpowiedzi na apelacje stron przeciwnych wnosząc o ich oddalenie o zasądzenia kosztów postępowania drugo-instancyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Obie apelacje złożone w sprawie musiały częściowo odnieść (choć przeciwstawnie) zamierzone skutki prawne, gdyż orzeczenie Sądu I instancji nie jest prawidłowe. Brak jednak było podstaw do wniosku o nie orzeczeniu przez Sąd istoty sprawy, co mogłoby stanowić podstawę do uchylenia zaskarżonego wyroku, ponieważ ustosunkował się on do roszczeń przedstawionych przez stronę powodową oraz zarzutów powołanych przez stronę pozwaną, jakkolwiek nietrafnie i w sposób nader ogólny, to jednak porównał argumenty obu stron kreowane na kanwie ich stanowisk. W końcu uzasadnienie orzeczenia daje podstawę do skontrolowania w toku instancji prawidłowości koncepcji rozstrzygnięcia.

Co do stanu faktycznego ustalonego przez Sąd Okręgowy stwierdzić należy, że podlega on weryfikacji przez pryzmat niżej podanych okoliczności dotyczących wadliwej oceny rozłożenia ciężaru dowodów tak w odniesieniu do roszczenia strony powodowej w przedmiocie żądania o zapłatę odszkodowania za usługę przewozu świadczoną na rzecz strony pozwanej w ramach łączącego je w sposób kompleksowy stosunku umownego (kwestia omówiona niżej przy okazji rozważań dotyczących zarzutu strony pozwanej w przedmiocie przedawnienia roszczenia), jak i przy okazji braku zastosowania się do wytycznych Sądu odwoławczego dotyczących zastosowania w sprawie, na kanwie zarzutu potrącenia wierzytelności przez stronę pozwaną art. 479¹⁴ § 4 k.p.c.

Niewątpliwie prawidłowe są ustalenia stanu faktycznego sprawy dotyczące obowiązywania strony umową z 7 czerwca 2006 r., na podstawie której w okresie od czerwca 2006 r. do listopada 2007 r. strona powodowa wykonywała na rzecz strony pozwanej usługi magazynowania i dojrzewania bananów. Istotnie strona powodowa w okresie od stycznia do kwietnia 2007 r. swe zobowiązanie wykonywała za pomocą 3-ch komór do dojrzewania bananów za wynagrodzeniem 97.600 zł natomiast od maja do października 2007 r. z wykorzystywaniem 6-ciu komór, za wynagrodzeniem 207.400 zł, w sumie 305.000 zł. Sąd Okręgowy właściwie także ustalił, że dniu 18 lutego 2008 r. doszło do awarii systemu chłodzenia w magazynach strony powodowej, skutkiem czego uległy zniszczeniu banany. Strona pozwana uznała w tym względzie swoją odpowiedzialność do kwoty 104.015,79 zł.

Nadto strona powodowa w sprawie prowadzonej do sygn. akt IV GCo zawezwała 28 października 2008 r. stronę pozwaną w przedmiocie wynagrodzenia za rozwożenie bananów do ugodowego zakończenia sporu, jednakże do zawarcia ugody nie doszło.

Przechodzą zatem do systemowego omówienia pomienionych wyżej kwestii w pierwszej kolejności uznać trzeba za uzasadnione zarzuty apelacji strony pozwanej dotyczące naruszenia przez Sąd Okręgowy przepisów prawa procesowego, a to: art. 230 k.p.c.; art. 210 § 2 k.p.c.; art. 233 § 1 k.p.c. w zakresie twierdzeń wykonania tej części usługi przez stronę powodową wynikającej z łączącego strony stosunku prawnego, a dotyczącej obowiązku przewożenia bananów do finalnego odbiorcy; art. 227 w zw. z art. 232 w zw. z art. 233 § 1 k.p.c. jakoby zarzuty strony pozwanej dotyczyły jedynie nieudowodnienia przez stronę powodową ilości kursów i wynagrodzenia oraz wykonania w całości tej części usługi, czy też istnienia spisu przewiezionych (czyli dostarczonych) palet (pkt. 1.2, 1.3, 1.4.1, 1.4.6, 1.5.2, 1.5.5. petitum apelacji). Także jako zasadne należy uznać zarzuty apelacji strony pozwanej dotyczące naruszenia przepisów prawa materialnego w postaci art. 6 k.c., poprzez przerzucenie ciężaru dowodowego na stronę pozwaną i w konsekwencji uznania, że winna ona udowodnić fakt wykonania przez kontrahenta tej części usługi, która polegała na dowiezieniu bananów do finalnego ich odbiorcy (pkt. 2.1 petitum apelacji).

Otóż art. 6 k.c. statuuje zasadę obowiązku udowodnienia faktu przez osobę wywodzącą z niego skutek prawny. Jest to niewątpliwie ciężar procesowy wynikający z obowiązku działania we własnym interesie. Jak trafnie akcentuje strona pozwana, judykatura wyraźnie wskazuje, że interes prawny, jakim jest wygranie procesu, nakazuje stronie podjąć wszelkie możliwe czynności prawne, w celu udowodnienia przedstawionych twierdzeń o faktach. Skutkiem zaś braku udowodnienia prawdziwości twierdzeń o faktach istotnych dla sprawy jest to, że nie będą one mogły leżeć u podstaw rozstrzygnięcia. Zatem strona która nie udowodni przytoczonej podstawy faktycznej powództwa, utraci korzyści, jakie

uzyskałaby aktywnym swym w procesie działaniem (por. wyroki Sądu Najwyższego z: 7 listopada 2007 r., II CSK 293/07, LEX 487510; 15 lipca 1999 r., I KKN 415/99, LEX nr 83805).

Rozkład ciężaru dowodu polega na tym, że powód powinien udowodnić fakty pozytywne, stanowiące podstawę jego twierdzeń w zakresie okoliczności prawo tworzących, zaś pozwany, o ile faktów wskazywanych przez przeciwnika nie przyznaje, okoliczności je niweczące. Okoliczności w tym przedmiocie, z powołaniem na właściwe orzecznictwo Sądu Najwyższego były w sprawie wskazywane przez Sąd odwoławczy w uzasadnieniu wyroku z 13 lipca 2012 r., w którym uchylono do ponownego rozpoznania wyrok Sądu Okręgowego z 13 marca 2012 r.

Na kanwie powyższego zauważyć wypada, że w sprawie obowiązkiem strony powodowej było wykazanie wszystkich okoliczności uzasadniających wierzytelność o zapłatę kwoty 404.699,99 zł, w tym także wynagrodzenia za wykonaną w ramach łączącego strony stosunku prawnego usługę przewozu - czemu jednak nie uczyniono zadość. Stanowiło je, w ramach zidentyfikowanej podstawy faktycznej powództwa, przedstawienie dowodów na okoliczność zlecenia usługi, faktu jej wykonania oraz wysokości wynagrodzenia należnego z tego tytułu. Wszelako zgłoszone przez stronę powodową dowody w odniesieniu do tego nie dają podstawy do przyjęcia wykazania wspomnianych okoliczności. Otóż nie udowodniła ona nie tylko wykonania usługi transportowej, ale także podstaw obliczenia wskazanego w pozwie za nią wynagrodzenia. Trafnie zauważą strona pozwana, że nie stanowi tego luźne przedstawienie dokumentów, w żaden sposób nieposegregowanych, często nieczytelnych, w większości niepodpisanych. W szczególności żadna z faktur transportowych nie została przedłożona w stanie kompletnym, w tym wraz z dokumentem potwierdzającym wykonanie usługi. Tym samym twierdzenia Sądu I instancji, jakoby strona pozwana zarzucała jedynie nieudowodnienie w sprawie ilości kursów i wynagrodzenia jest sprzeczne z okolicznościami sprawy. Tymczasem zaoferowanie przez stronę powodową, mającą niewątpliwie wiedzę z pism przesądowych co do sporności wynagrodzenia za wykonanie usługi transportowej, przede wszystkim faktur za jej wykonanie, nie może stanowić podstawy do twierdzenia realizacji dowozu bananów do finalnego odbiorcy. W istocie wobec podniesienia przez stronę pozwaną zarzutu niewykonania usługi transportu, w oparciu o wyżej wymienione zasady wynikające z art. 6 k.c., na stronie powodowej spoczął obowiązek przedstawienia pozytywnych w tym zakresie dowodów. Zgodnie z poglądami judykatury, również wskazywanymi w apelacji, stronę pozwaną obarczał obowiązek udowodnienia ekscpecji i okoliczności uzasadniających zasadność jego twierdzeń, wyłącznie w przypadku wykazania przez przeciwnika faktów przemawiających za słusznością dochodzonych pretensji. Wszak dopóty, dopóki powód nie wykazuje okoliczności uzasadniających zasadności dochodzonego roszczenia, pozwanego nie obciąża obowiązek podważania tego.

Jako niedopuszczalny należy ocenić pogląd Sądu I instancji w przedmiocie twierdzeń, jakoby w razie sporu o wysokość wynagrodzenia każda ze stron w oparciu o art. 210 § 2 k.p.c. zobowiązana była do przedstawienia własnej wersji ilości wykonanych kursów i wynagrodzenia, zaś skoro do zaoferowanych faktur strona powodowa dołączyła tabelę, w której ujmowała kursy będące jej podstawą, to obowiązkiem strony pozwanej było wskazanie, wykonanie których kursów kwestionuje. Otóż ani przedstawione przez stronę powodową faktury, ani wspomniane do nich tabelę nie stanowią dowodu realizacji usługi, gdyż dowodem w tym względzie winien być przede wszystkim dokument WZ podpisany przez finalnego odbiorcę bananów. Prawidłowo wywodzi strona pozwana z powołaniem się na opinię biegłej A. D. (dowód k. 2347-2357) i zgodne z nią zeznania świadka R. D. (dowód k. 2286), że każdy transport wykonywany przez stronę powodową winien znaleźć potwierdzenie w dokumencie WZ, wystawianym w 3-ch egzemplarzach (pierwszy potwierdzający wydanie towaru z magazynu, dwa pozostałe w celu potwierdzenia odbioru dostawy przez finalnego odbiorcę). Jeden z dwóch w/w egzemplarzy był wysyłany do strony pozwanej jako dowód dostarczenia towaru do odbiorców, stanowiący podstawę do wystawienia faktury za dostarczony towar, drugi z nich pozostawał u strony powodowej jako dowód wykonanej usługi i był podstawą żądania wynagrodzenia z tytułu wykonania usługi transportowej. Zaznaczyć trzeba, że strona powodowa nie przedstawiła do akt kompletu dokumentów umożliwiających weryfikację jej pretensji w przedmiocie roszczenia dotyczącego zapłaty wynagrodzenia za wykonana usługę transportową, gdyż do każdej faktury stanowiącej podstawę tej części żądania pozwu winny być dołączone dokumenty WZ obrazujące jaki towar, do jakiego odbiorcy zastał objęty usługą. Powoływana w uzasadnieniu wyroku Sądu Okręgowego tabelka, zawarta w piśmie procesowym strony powoda oraz tabelka z akt sprawy (k. 170) nie zawiera w swej treści żadnych danych dotyczących wykonania usługi transportu bananów,

ponieważ wynika z nich jedynie to, że ujęty w fakturach towar miał trafić do finalnego odbiorcy, co w żadnym wypadku nie stanowi dowodu rzeczywistego wykonania usługi.

Nie może stanowić także dowodu wykonania przez stronę powodową usług transportu wskazywana przez nią opinia biegłej A. D., ponieważ okoliczności w tym względzie nie wynikają z tego elaboratu. Zarówno w opinii głównej jak i opinii uzupełniającej jasno wynika brak rozliczenia ilości bananów, których odbiorca otrzymania nie potwierdził. W efekcie błędne jest twierdzenie Sądu, jakoby w rzeczonych tabelach zostały ujęte ilości przewiezionych palet bananów. Tym samym ustalenie przez Sąd Okręgowy faktu wykazania przez stronę powodową zasadności roszczenia w tym przedmiocie stanowi naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów przewidzianą w art. 233 § 1 k.p.c. Nastąpiło to przy tej okazji, z naruszeniem art. 6 k.c., poprzez nieuzasadnione prawnie przerzucenie obowiązku dowodzenia na drugą stronę. Wszak strona pozwana nie miała obowiązku dowodzenia okoliczności uzasadniających zasadność żądania strony przeciwnej, a przez to bezzasadność własnych twierdzeń.

Rzecz jasna w sprawie obowiązkiem strony powodowej było ściśle udowodnienie dochodzonej pretensji w zakresie roszczenia o zapłatę odszkodowania za usługi transportowe, stąd też nie występowała możliwość miarkowania jej rozmiaru, nawet w sytuacji, w której wydawałoby się częściowe zrealizowanie w tym względzie obowiązku umownego. Powyższe tym bardziej, że co niesporne, strona pozwana zapłaciła kontrahentowi częściowe wynagrodzenie za zrealizowane usługi transportowe.

Jakkolwiek wobec uznania skuteczności zarzutu braku wykazania przez stronę powodową zasadności pretensji z tytułu wynagrodzenia za świadczenie na rzecz strony pozwanej usługi przewozu bananów do finalnego ich odbiorcy - zarzuty apelacji naruszenia przepisów postępowania w postaci: art. 233 § 1 k.p.c. poprzez błędne przyjęcie nieprzysługiwania stronie powodowej statusu przewoźnika; naruszenia art. 227 w zw. z art. 232 w zw. z art. 233 § 1 k.p.c. poprzez sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w prawie materiału dowodowego poprzez przyjęcie świadczenia usług przez stronę powodową nie jako przewoźnika (pkt. 1.4, 1.5 petitum apelacji), jak również naruszenie przepisów prawa materialnego w postaci: art. 774 k.c. oraz art. 792 k.c. przez niezastosowanie wskutek przyjęcie nie przysługiwania stronie powodowej statusu przewoźnika; art. 750 w zw. z art. 753 oraz w zw. z art. 750 k.c. czy też art. 123 § 1 pkt. 1 k.c. poprzez wadliwe zastosowanie (pkt. 2.2-2.7 petitum apelacji) - nie mają znaczenia, to jednak dla porządku rzeczy wskazać trzeba, że były one bezzasadne. Zauważyć bowiem trzeba, że strona powodowa przyjmowała zlecenia przewozowe od strony pozwanej nie jako przewoźnik, lecz jako podmiot świadczący usługi na rzecz kontrahenta w sposób kompleksowy, w tym w odniesieniu do przeprowadzenia procesu dojrzewania bananów jak i co do usług logistycznych. W istocie przedmiotem usług wykonywanych przez stronę powodową na rzecz strony pozwanej było świadczenie nienazwanej umowy, najbardziej zbliżonej do umowy o zlecenie i składające się w wyżej wskazanych trzech elementach. Skoro zatem kodeks cywilny takiej umowy nie przewiduje, toteż podniesiony przez stronę pozwana zarzut przedawnienia roszczenia na kanwie art. 792 k.c. nie mógł zostać uwzględniony ponieważ strony nie łączyła czysta postać umowy przewozu. Powyższe tym bardziej, że wskutek wniesienia wniosku dotyczącego zawezwania do próby ugodowej doszło do przerwania biegu przedawnienia roszczenia o zapłatę za usługę transportową, rozpatrywaną jako element kompleksowej usługi. Dodać trzeba, że fakt posiadania przez stronę powodową koncesji na prowadzenie działalności jako przewoźnik nie determinuje charakteru stosunku umownego łączącego strony niniejszego postępowania.

Podobnie jako nie mający znaczenia trzeba było ocenić zarzut apelacji strony pozwanej, co do rzekomego naruszenie art. 321 § 1 k.p.c. poprzez orzeczenie o roszczeniach niezgłoszonych przez stronę powodową w postępowaniu, a wynikających z okoliczności faktycznych, ustalonych przez Sąd w trakcie postępowania (pkt. 1.1 peritum apelacji) . Sąd Okręgowy w istocie wziął pod uwagę wszelkie roszczenia stron (zarzuty) zgłoszone w sprawie i jakkolwiek wadliwie to skompensował przyjęte wartości, uwzględniając przy tym, zgodnie ze stanowiskiem strony powodowej, fakt konieczności pomniejszenia jej należności o kwotę 104.015,79 zł wynikającą z niezaprzeczonego odszkodowania za zepsute banany w wyniku awarii chłodni, zaistniałej w dniu 18 lutego 2007 r. oraz kwotę 50.071,80 zł z tytułu innych roszczeń strony pozwanej niezwiązanych z przedmiotem niniejszego postępowania.

Przechodząc do apelacji strony powodowej trzeba stwierdzić, że musiała ona odnieść skutek prawny w zakresie zarzutów dotyczących: naruszenia art. 386 § 6 k.p.c. poprzez niezastosowanie się przez Sąd Okręgowy przy wydawaniu wyroku do oceny prawnej i wskazań, co do dalszego postępowania, wyrażonych w uzasadnieniu wyroku Sądu Apelacyjnego z 13 lipca 2012 r.; naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., poprzez przyjęcie jakoby strona pozwana uznała roszczenie strony powodowej o zapłatę wynagrodzenia za świadczenie usług logistycznych jedynie w zakresie 1.841,47 zł pomimo, że z wyraźnego oświadczenia strony pozwanej wynika uznanie roszczenia w tym zakresie sięgało kwoty 3.909,13 zł, co skutkowało oddaleniem powództwa w zakresie przewyższającym kwotę 1.841,47 zł; art. 479¹⁴ § 4 k.p.c., poprzez uznanie za skuteczne dokonanie przez stronę pozwaną w toku procesu potrącenia kwoty 114.433,34 zł, pomimo nie przedstawienia przez stronę pozwaną dokumentu potwierdzającego niewykonanie przez stronę powodową zobowiązania (częściowo pkt.1, pkt. 5, pkt. 7 petitum apelacji) – co w efekcie rzeczy doprowadziło do naruszenia przepisu prawa materialnego w postaci art. 6 k.c. (częściowo pkt. 9 petitum apelacji).

Na wstępie rozważań dotyczących zasadności apelacji strony powodowej przypomnieć trzeba, że Sąd odwoławczy uchylając wyrokiem z 13 lipca 2012 r., wyroku Sądu Okręgowego z 9 lutego 2012 r. i stwierdzając nierozpoznanie istoty sprawy, w przedmiocie braku wyjaśnienia przyjętej tezy skutecznego potrącenia przez stronę pozwaną swej wierzytelności względem pretensji zgłoszonej w sprawie i wadliwego zastosowania ciężaru dowodu, wyraźnie wskazał na powinność Sądu wzięcia pod uwagę treści art. 479¹⁴ § 4 k.p.c. wymagającego przedstawienia, w postępowaniu gospodarczym, do potrącenia wyłącznie wierzytelności udowodnionych dokumentami. Miało to bowiem istotne w sprawie znaczenie ponieważ apelacja była rozpoznawana na kanwie przepisów obowiązujących przed zmianą kodeksu postępowania cywilnego ustawą z 16 września 2011 r. (Dz. U. nr 233, poz. 1381) z terminem obowiązywania od 3 maja 2012 r.

Na tym tle zwrócić uwagę należy, że w postępowaniu gospodarczym według wspomnianego stanu prawnego ustawodawca w przepisach regulujących odrębny sposób procedowania w sprawach gospodarczych, ograniczył pozwanemu możliwość do podjęcia merytorycznej obrony również w odniesieniu do zgłaszania zarzutu potrącenia, ponieważ do potrącenia w toku tego postępowania mogły być przedstawione tylko wierzytelności udowodnione dokumentami (art. 479¹⁴ § 4 k.p.c.). Zauważyć trzeba, że regulacja ta nie pozbawiała pozwanego sądowego dochodzenia innej wierzytelności objętej oświadczeniem o potrąceniu, czy to w drodze osobnego procesu, czy też przez wytoczenie powództwa przeciwegzekucyjnego (art. 840 § 1 pkt. 2 k.p.c. Następnie wskazać trzeba, że wspomniana regulacja z art. 479¹⁴ § 4 k.p.c. nawiązuje wprost do redakcyjnego ujęcia określenia kwestii dopuszczalności przedstawienia do potrącenia wierzytelności w postępowaniu nakazowym (vide komentarz prof., Tadeusza Wiśniewskiego – wersja w LEX do art. 479¹⁴ k.p.c.). Zgodnie zaś z uchwałą Sądu Najwyższego z 13 października 2005 r. (III CZP 56/05, OSNC z 2006 r., nr 7-8, poz. 119), przewidziane w art. 493 § 3 k.p.c. wymagania udowodnienia wierzytelności do potrącenia dokumentami wskazanymi w art. 485 k.p.c. nie dotyczą sytuacji, w której do potrącenia doszło przed doręczeniem pozwanemu nakazu zapłaty i pozwu. Skoro jednak strona pozwana zarzut potrącenia zgłosiła w niniejszym postępowaniu, to też winna udowodnić jego zasadność na podstawie wspomnianych w art. 485 k.p.c. dokumentach. Nie czyniąc tego i oferując w tym przedmiocie dowody inne niż wymienione w § 1 art. 485 k.p.c. (tj. dokumenty prywatne, zeznania świadków, opinia biegłych) doprowadziła do nieskutecznego zgłoszenia swej pretensji z zarzutu potrącenia. W oparciu o powyższe Sąd odwoławczy nie wziął pod uwagę roszczenia strony powodowej wadliwie skonstruowanego w oparciu o instytucję potrącenia wierzytelności.

W tej sytuacji, co należy w tym miejscu zauważyć (wracając do apelacji ocenianej na pierwszym miejscu), że zarzuty apelacji strony pozwanej w przedmiocie naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. dotyczące przekroczenia zasady swobodnej oceny dowodów polegające na przyjęciu, iż reklamacja dotycząca dostarczenia przez stronę powodową odbiorcom niepełnowartościowych bananów (nota (...)) została złożona przez stronę pozwaną z opóźnieniem, zaś opóźnienie w zgłoszeniu reklamacji stanowi okoliczność zwalniającą stronę powodową z odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną wskutek nienależytego wykonania zobowiązania, czy też istnienia obowiązku strony pozwanej wezwania strony powodowej do dokonania zniszczonych bananów (częściowo pkt. 1.4, częściowo pkt. 1.5 petitum apelacji) – a limie uznać należy za nieuzasadnione. Natomiast w konsekwencji braku możliwości zgłoszenia w sprawie zarzutu potrącenia

przez stronę pozwana w oparciu o zaoferowane w sprawie dowody, jako bezprzedmiotowe Sąd Apelacyjny ocenia zarzuty apelacji strony powodowej z pkt. 3-6, 8, 9 petitum apelacji, gdyż w konsekwencji dla rozstrzygnięcia sporu w sprawie nie ma istotnego znaczenia kwestia rozliczenia się z bananów o wartości 73.146,52 zł (banany niedostarczone) czy też o wartości 41.286,82 zł (banany zniszczone), udowodnienia odpowiedzialności kontraktowej w aspekcie potrącenia, pominięcia opinii biegłej w kwestii rozliczenia części bananów, których utratę stronie powodowej zarzuca strona pozwana.

Z kolei jako w pełni zasadny należy uznać zarzut apelacji strony powodowej w kwestii wadliwego rozliczenia przez Sąd Okręgowy wynagrodzenia za usługi logistyczne jedynie w zakresie 1.841, 47 zł zamiast, co wszak niekwestionowane wskutek wyraźnego oświadczenia strony pozwanej choćby w odpowiedzi na pozew, wynagrodzenia w wysokości 3.909,13 zł.

Ustalając zakres zasadnie zgłoszonego przez stronę powodową roszczenia w sprawie Sąd I instancji - po ustaleniu faktu obowiązywania przez strony wspomnianej umowy dotyczącej realizowania przez stronę powodową na rzecz strony pozwanej umowy, w której przedmiot wchodziło przeprowadzenie procesu dojrzewania bananów, świadczenia usług przewozu bananów do finalnego odbiorcy (konsumenta), świadczenia usług logistycznych, w kontekście braku udowodnienia przez stronę powodową drugiego w wymienionych elementach umowy stron tudzież wykazania świadczenia usług logistycznych na kwotę 3.909,13 zł - winien dojść do wniosku, że właściwą kwotą do uwzględnienia pretensji strony powodowej było 204.891,34 zł. Otóż bezsprzecznie należność strony powodowej za przeprowadzenie procesu dojrzewania bananów opiewa na kwotę 305.000 zł, zgodnie z zestawieniem stosownych za tę część usługi faktur (prawidłowo przedstawione w apelacji strony pozwanej k. 3297 akt). Wszelako wartość należności za tę usługę ulega ograniczeniu o kwotę uznaną przez stronę powodową wobec zniszczenia bananów w wyniku awarii z 18 lutego 2007 r. 104.015,79 zł (zarzut potrącenia w tym względzie kwoty 230.456,20 zł, z przyczyn wyżej opisanych nie mógł być wzięty pod uwagę). Zatem uzasadniona pretensja za usługę dojrzewania bananów wyniosła 200.982,21 zł. Do tego zasadnie dochodzonego roszczenia należało doliczyć kwotę 3.909,13 zł za usługi logistyczne. Wobec czego zasadność roszczenia strony powodowej w sprawie sięgnęła kwoty 204.891,34 zł, odsetkami ustawowymi wynikającymi z dyspozycji art. 481 § 1 i 2 k.c. od kwot najwcześniej wymagalnych w zakresie w/w należności (niekwestionowane zestawienie poszczególnych częściowych należności k. 3297 za usługę dojrzewania bananów i k.3296 za usługi logistyczne).

W konsekwencji uwzględnienia powództwa w około 50 % należało na podstawie art. 100 k.p.c. znieść koszty postępowania poniesione przez strony przed Sądem I instancji, z zasądzeniem jednak od strony pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 10.245 zł wynikającą z wartości opłaty sądowej za zasadzoną należność oraz kwotę 628,73 zł wynikającą z rozliczenia w/w proporcjach wydatków na biegłego w sprawie, przy uwzględnieniu należności z tego tytułu opiewającej na kwotę 3.742,54 zł i poniesieniu przez stronę powodową zaliczki na opinię w wysokości 2.500 zł (w sumie 10.873,73 zł). Zasadnym było także obciążenie stron w oparciu o przepis art. 113 ust. 1 i 2 ustawy z 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. nr 167, poz. 1398 ze zm.) obowiązkiem poniesienia wydatków z tytułu brakującej opłaty od apelacji strony pozwanej wniesionej od wyroku Sądu Okręgowego z 9 lutego 2012 r.

Sąd odwoławczy uwzględniając częściowo apelacje stron orzekł na zasadach art. 386 § 1 k.p.c., natomiast oddalając je w pozostałej części zastosował przepis art. 385 k.p.c.

Wobec częściowego uwzględnienia apelacji obu stron rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów postępowania apelacyjnego zapadło przy zastosowaniu przepisów art. 100 w zw. z art. 108 § 1 k.p.c., przy wzięciu pod uwagę wartości przedmiotów zaskarżenia i poniesienia w związku z tym stosownych opłat, odniesienia przez apelację strony powodowej skutku prawnego od wyroku Sądu Okręgowego z 9 lutego 2012 r. w postaci uchylecia tego orzeczenia do ponownego rozpoznania.